

De sedicions i altres tripijocs legals

L'aplicació del delicte de sedició s'ha anat cuinant en els últims anys

LAIA SERRA I ÀLEX SOLÀ | ACTUALITZADA EL 20/10/2017 20:05

Aquests dies són molts els interrogants oberts, alimentats per l'amenaça en forma d'articles desconeguts, com el 155 de la Constitució espanyola. Part de l'estratègia és emprar un llenguatge estigmatitzador -"il·legal", "sediciós", "secessionista"- que situa el sobiranisme com l'enemic públic número 1 contra els interessos generals. L'apel·lació a la legalitat pretén interpel·lar el sector sobiranista de "gent d'ordre". L'estat de dret es veu reduït a un obligat compliment de la legalitat, en clau de xec en blanc, obviant el que li dona realment sentit: un conjunt de principis, garanties i legitimitats. Totes les lleis, també la Constitució, són un producte transitori per definició i en permanent qüestionament, d'acord amb l'evolució de les demandes i consensos socials.

Últimament, qualsevol crítica a les decisions dels òrgans judicials és rebutjada per un front corporatiu judicial que el titlla d'atac a la independència i a la funció del poder judicial. Doncs bé, de crítiques en calen i de raons en sobren. Aterrem a la gens casual aparició del delicte de sedició. Abans dels fets del 20 de setembre objecte d'investigació per part de l'Audiència Nacional (AN), les intervencions d'alguns polítics ja qualificaven les concentracions de "tumultuàries", augurant el que s'havia d'esdevenir. De fet, la seva aplicació s'ha anat cuinant en els últims anys.

La criminalització d'una finalitat, la sobiranista -que és un ideari polític-, és la que permet qualificar de sediciosos els fets del 20 de setembre

El novembre del 2015 el fiscal en cap de l'Audiència Nacional va redactar una nova formulació segons la qual si bé el delicte de sedició en el Codi Penal del 1995 havia passat a pertànyer a la categoria de delictes contra l'ordre públic jutjats en tribunals ordinaris, la

competència de l'Audiència Nacional es justificava en els casos en què la conducta

“sediciosa” tingués com a finalitat canviar il·legalment l’organització territorial de l’Estat. L’argumentari afegia que tots els delictes que es cometessin conjuntament amb el delicte de sedició també hi anirien plegats. I encara anava més lluny, ampliava la competència de l’AN a tot un altre ventall de delictes comuns si compartien aquella demonitzada finalitat. *De facto*, un fiscal reivindicava capgirar la distribució de competències prevista a la llei orgànica del poder judicial, una llei de rang qualitatiu, i, amb això, posava en entredit una garantia nuclear de l’ordenament jurídic, la del jutge predeterminat per la llei.

Un altre aspecte destacable d’aquell nou criteri interpretatiu era la desnaturalització del delicte. De cop, la sedició ja no requeria un alçament tumultuari, cosa que el desproveïa del seu ADN violent i insurgent per permetre’n l’aplicació a contextos no violents, és a dir, contextos fàcilment confusibles amb manifestacions de contingut sobiranista. Es passava a primar la finalitat del delicte per sobre de la conducta, que és el que castiga el Codi Penal. El fiscal va remetre aquest nou argumentari, entre d’altres, al secretari d’estat de Seguretat, la delegada del govern espanyol a Catalunya, el comissari general d’Informació i el cap superior de la Policia de Catalunya, a més dels Mossos d’Esquadra. Amb això s’estava exigint a la policia catalana que els atestats relatius al procés sobiranista es remetessin directament a l’AN.

Amb la resolució judicial del 27-09-2017 de la magistrada Lamela del jutjat central d’instrucció número 3 de l’AN, que té encausats Cuixart i Sànchez, aquella tesi es revestia de legitimitat judicial. Tan legitimada se sentia la jutge que va prescindir del criteri interpretatiu segons el qual en els casos dubtosos s’imposa excloure la competència de l’AN, un tribunal de caràcter excepcional de controvertida trajectòria. És més, fins i tot va explicitar que s’apartava del parer majoritari del ple de la sala penal de l’AN del precedent del 2008 en què es posicionava en contra de la competència de l’AN en un cas de rebel·lió, un delicte encara més greu que el de sedició.

La criminalització d’una finalitat, la sobiranista -que és un ideari polític-, és la que permet qualificar de sediciosos els fets del 20 de setembre, objectivament documentats per multitud de gravacions, en el curs dels quals ni hi va haver cap violència rellevant ni es va impedir a cap autoritat la seva comesa, i en els quals ja

se sap d'entrada que no es podrà atribuir els desperfectes als vehicles policials a cap dels Jordis. Aquest mateix ideari és el que s'ha interpretat en clau de risc de reiteració delictiva, que, juntament amb l'exorbitant penalitat del delictes de sedició, ha permès acordar una injustificable privació de llibertat. L'anunciada intenció de suspendre les activitats d'entitats com l'ANC i Òmnium, com a pas previ a il·legalitzar-les, reproduint l'estratègia aplicada al País Basc del "Tot és ETA", o bé la ja declarada aplicació de l'article 155 de la Constitució en clau substitutiva, que no coercitiva, ens aboca a un fangar d'inseguretat jurídica en el qual relliscarem tots, tant els qui volen seguir ballant pasdoble en lloc de mambo com els qui aplaudeixen l'"*A por ellos*" institucionalitzat i, fins i tot, aquells a qui tant se'ls en fot tot plegat.